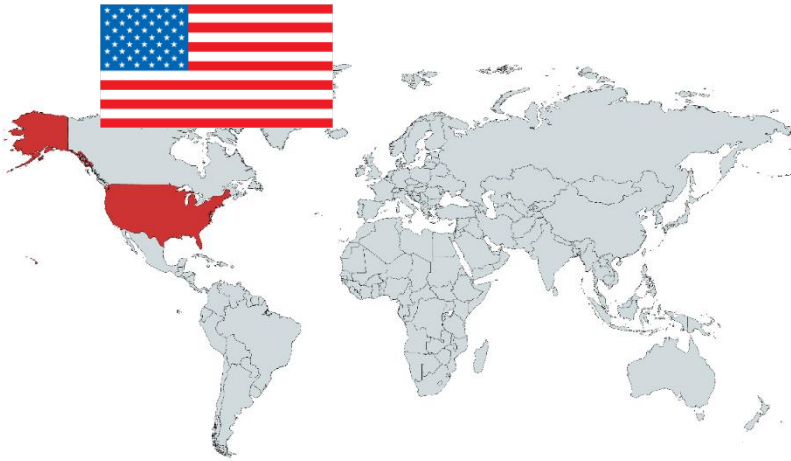




ארצות הברית

סקירה כלכלית

יוני 2022



רקע ונתונים כלליים¹

שטח: 9.83 מיליון קמ"ר (4 מתוך 254). פי 445 משטח מדינת ישראל (154 מתוך 254).

אוכלוסייה: 332 מיליון אזרחים.

המדינה השלישית בגודלה בעולם באוכלוסייתה, אחרי סין והודו.

עיר בירה: וושינגטון די.סי.

משטר: דמוקרטיה נשיאותית פדרלית, שמתנהלת על פי חוקה שהתקבלה בשנת 1789. הקונגרס האמריקאי הינו הרשות המחוקקת (ברמה הפדרלית) והוא מורכב משני בתים בו נבחרים החברים בבחירות אישיות: בית הנבחרים, בו לכל מדינה יש ייצוג פרופורציונלי לאוכלוסייתה - סה"כ 435 נבחרים, והסנאט, בו לכל מדינה יש ייצוג של שני סנאטורים - ובסה"כ 100 סנאטורים. לווינגטון די.סי. יש נציגים רק בבית הנבחרים וגם הם אינם יכולים להצביע.

נשיא מכהן: ג'וזף רובינט "ג'ו" ביידן הבן, מכהן בתפקיד מינואר 2021.

שפה רשמית: אנגלית.

מטבע: דולר אמריקאי.

גאוגרפיה: ארה"ב גובלת עם קנדה בצפון, מקסיקו בדרום וממוקמת בין האוקיינוס האטלנטי הצפוני ממזרח, לבין האוקיינוס השקט הצפוני ממערב. בעקבות כך היא בעלת גישה רחבה לים ונתיבי סחר מרכזיים:

נמלי ים (לפי גודל): נמל לוס אנג'לס, נמל לונג ביץ', נמלי ניו יורק וניו ג'רזי, נמלי סיאטל וטקומה, נמל וירג'יניה, נמלי דרום קרוליינה, נמל אוקלנד ונמל מיאמי.

חמשת שדות התעופה העמוסים ביותר: נמל תעופה אטלנטה (ATL), נמל תעופה לוס אנג'לס (LAX), נמל תעופה שיקאגו (ORD), נמל תעופה דאלאס (DFW), נמל תעופה דנבר (DIA).

¹CIA The World Factbook, The World Bank



אינדיקטורים כלכליים מרכזיים לשנת 2021

ישראל	ארה"ב	
482	22,998	תמ"ג נומינלי 2021 current prices Billions of ,GDP 2021 U.S. dollars
45,750	69,231	תמ"ג לנפש במונחי PPP 2021 Purchasing power parity; per capita 2021 international dollars
8.2%	5.7%	שיעור הצמיחה הכלכלית 2021 growth real GDP
-2.2%	-3.4%	שיעור הצמיחה הכלכלית 2020 growth real GDP
3.8%	2.3%	שיעור הצמיחה הכלכלית 2019 growth real GDP
1.5%	4.7%	שיעור האינפלציה 2021 Inflation rate, average consumer prices
35	6	קלות עשיית עסקים 2020 דירוג בין 1-190 כאשר דירוג נמוך מבטא תוצאה טובה
76.7	83.7	מדד התחרותיות 2019 ציון מ-0-100 100 מבטא את הציון הטוב ביותר
AA-	AA+	דירוג אשראי P 2021&S

רקע כללי / כלכלי

בבחירות בנובמבר 2020 שמרו הדמוקרטים על השליטה בבית הנבחרים וזכו בנשיאות. הדמוקרטים זכו בשתי מערכות בחירות עבור הסנאט בשתי מדינות בינואר 2021, באופן שהעניק לדמוקרטים את השליטה בו.

ממשל ביידן תומך בתמריצים כלכליים להנעת ההתאוששות ממשבר הקורונה והמיתון הכלכלי הקשור בו; בהשקעות בתשתית ומימון באמצעות העלאת שיעורי מס של חברות; בשיעור מס חברות מינימלי גלובלי; במדיניות סחר "ממוקדת בעובדים"; בהשקעות במו"פ וייצור מקומי (כחלק מהתמודדות נגד סין); בהעלאת מידת העמידות של שרשרת האספקה, הן באמצעות ייצור מוגבר בארצות הברית והן באמצעות שיתוף פעולה עם בעלות ברית; בהרחבת מדיניות Buy American; בהשקעות באנרגיה בת קיימא ויצירת מקומות עבודה ירוקים; ובהרחבת ההגנות על העבודה והן על הסביבה.

בשל כללי הסנאט המחייבים תמיכה ברוב מיוחד של 60 מתוך 100 מצביעים עבור רוב סוגי החקיקה, ממשל ביידן התקשה לקדם את סדר היום הפוליטי. הניצחון החקיקתי של ממשל ביידן בהעברת הצעת חוק תמריצי הקורונה התאפשר אודות כלל של הסנאט שנקרא "פיוס", לפיו ניתן להעביר בכל שנה מספר מינימלי של הצעות חוק הקשורות לתקציב על בסיס רוב רגיל.



בנובמבר 2022 יערכו בחירות אמצע הכהונה, שייערכו במחצית תקופת הכהונה הנוכחית של נשיא ארצות הברית ג'ו ביידן. במהלכן ייבחרו כל חברי בית הנבחרים של ארצות הברית, 35 מתוך 100 חברי הסנאט של ארצות הברית, 36 מושלי מדינות ושלושה מושלי טריטוריות וחברי בתי מחוקקים מקומיים ב-46 מתוך 50 מדינות.

כלכלת ארה"ב לא התאוששה במלואה מהמיתון שגרמה מגפת הקורונה, ושהשפיע באופן משמעותי על התוצר המקומי הגולמי (תמ"ג) ועל שיעורי התעסוקה במדינה. מיתון זה אירע לאחר יותר מעשור של צמיחה כלכלית. ישנן אינדיקציות לפיהן תהליך ההתאוששות הכלכלית של ארה"ב עלול להאט, ומספר הולך וגדל של כלכלנים מתחיל לחזות שהמדינה תחווה מיתון נוסף בשנת 2023 ו/או 2024.

לפי סוכנות הדירוג Fitch Ratings, ארה"ב צפויה לחזור להיקף המשרות שאבדו במהלך המגיפה עד סוף אוגוסט 2022. לשם השוואה, החזרה להיקף המשרות לאחר המיתון הגדול (1929) ערך שש וחצי שנים. קצב החזרת המשרות גבוה גם ביחס לתחזיות מהעת האחרונה. כך לדוגמא, לפני אישור תוכנית התמריצים של ביידן בסך 1.9 טריליון דולר במרץ 2021, הבנק המרכזי (Federal Reserve) העריך כי ייקח יותר מעשור לשחזר את מספר המשרות שאבדו במהלך משבר הקורונה.

בעוד שהיקף החזרת המשרות גבוה, שיעור ההשתתפות בכוח העבודה נותר נמוך מהיקפו טרם מגפת הקורונה. כך, במאי 2022 שיעור ההשתתפות בכוח העבודה עמד על 62.3%, בעוד שהוא שבפברואר 2020 שיעורו עמד על 63.4%. כתוצאה מכך קיים מחסור בכח עבודה. במאי 2022, שיעור האבטלה בארה"ב עמד על 3.6%.

הסוגיה הכלכלית המרכזית בארה"ב לאורך 2021-2022 הינה האינפלציה המתגברת. נכון למאי 2022, שיעור האינפלציה בארה"ב עלה ב-8.6% בשנה. הגורמים המרכזיים לאינפלציה הגבוהה הינם מחסור בכח עבודה, שיבושים בשרשרת האספקה, הפלישה הרוסית לאוקראינה, והיקף התמריצים הכלכליים הגבוהים שסופקו בתגובה למגיפת הקורונה.

תחזיות הבנק הפדרלי של ארה"ב ששיעורי אינפלציה גבוהים יהיו זמניים התבדו לאור סיבות אקסוגניות לשוק האמריקאי (בעיקר עליית מחירי הדלק בעולם, אתגרי שרשרת אספקה במוצרים רבים) והאינפלציה ממשיכה לעלות. כתוצאה מכך, הפדרל ריזרב העלה את הריבית פי 3 במחצית הראשונה של 2022 וצפוי לעשות זאת עוד מספר פעמים עוד השנה. העלאת הריבית ביוני 2022 ב 0.75% הייתה העלאת הריבית הגדולה ביותר מאז 1994. יחד עם זאת, חלק ניכר מהסיבות לאינפלציה עדיין מאתגרות את רמות המחירים בשוק האמריקאי וכעת ניתן לראות כי הממשל מנסה לפתור חלק מהנושאים בדרכים פיסקאליות (לדוגמה, הפחתת המס על הדלק).

תמ"ג ארצות הברית גדל ב-5.7% אחוזים בשנת 2021. לעומת זאת, ברבעון הראשון של 2022 התמ"ג התכווץ ב-1.5%. האינפלציה והשפעותיה הן על הוצאות הצרכנים והן על שיעורי הריבית, האטו את צמיחת התמ"ג החזוי ואף עלולות להוביל למיתון. לאחר ההכרזה על העלאת הריבית ביוני 2022, הפדרל ריזרב התאים את תחזית צמיחת התמ"ג לשנת 2022 מ-2.8% ל-1.7%. הבורסה האמריקאית הושפעה באופן דרמטי ממהלכים אלו ומדדי המניות האמריקאיים, S&P 500 והנאסד"ק חוו ירידות חדות, מה שמשפיע בין היתר על החברות הישראליות הנסחרות בבורסה האמריקאית.



מגפת הקורונה הניעה שינויים בכלכלה האמריקאית, שרבים מהם מסתמכים על תשתיות אינטרנט, וייתכן כי חלקם יהפכו לקבועים. כך לדוגמה, מקינזי (McKinsey) מעריכים כי גם בעתיד רבע מהעובדים האמריקאים עשויים לעבוד מרחוק לפחות יום או יומיים בשבוע. העלייה במסחר האלקטרוני שחוותה ארה"ב במהלך המגפה, כולל הזמנת מצרכים מקוונים, ככל הנראה לא תתפוגג. בנוסף לכך, המגיפה הגבירה את השימוש בשירותי רפואה מרחוק (telehealth) ופגישות וירטואליות (זום, WebEx ודומיהם) להפוך לנוהג שגור.

צעדי חקיקה כלכלית בתקופת ממשל ביידן

חבילת התמריצים עקב מגיפת הקורונה

תכנית החילוץ האמריקאית אושרה במרץ 2021 והפנתה 1.9 טריליון \$ לתמריצים כלכליים במטרה לעודד את יציאתה של הכלכלה האמריקאית מהמיתון שנגרם ממגפת הקורונה. החבילה כללה: תשלומים ישירים למשפחות בהכנסות נמוכות ובינוניות; נקודות זיכוי מס למשפחות עם ילדים; תוספות לדמי אבטלה; מענקים והלוואות לעסקים קטנים והפחתות בעלויות תשלומי ביטוח בריאות למשפחות במעמד אקונומי נמוך ובינוני.

יש לציין כי חבילות חילוץ ועידוד קודמות אושרו ובוצעו בתקופת הנשיא טראמפ בשלבים הראשונים של מגיפת הקורונה.

חוק התשתיות

כחלק מקמפיין הבחירות של הנשיא ביידן הובטח להסב השקעות ציבוריות משמעותיות לתשתיות בארה"ב. ב-15 בנובמבר 2021 חתם הנשיא על חוק התשתיות שאושר בהסכמת שתי המפלגות בקונגרס ומסב 1.2 טריליון דולר להשקעות בתשתיות פיזיות, בין היתר יופנו התקציבים לפרויקטי שיפור והקמת תשתיות תחבורה, מים ותקשורת. מתוך התקציב הכולל, כ-550 מיליארד מופנה לפרויקטים חדשים ו-\$650 מיליארד דולר יוקדש לפרויקטים שכבר היו בתכנון והמתינו לתקציבים. התקציב יחד עם יישום תכניות הפרויקטים יופעלו על ידי המדינות לפי חלוקה שמפורטת בחוק עצמו. חלק ניכר מהמכרזים הממשלתיים לביצוע הפרויקטים במימון זה צפויים לדרוש ייצור בארה"ב תחת דרישות Buy America שצוינו באופן ספציפי בחקיקה הזו והחמירו את התנאים להגדרת מוצר אמריקאי במסגרת זו.

Build Back Better

הצעת חקיקה זו שלא עברה בינתיים בקונגרס באה במטרה לענות על הבטחות קמפיין הבחירות הנשיאותי להגדיל את ההוצאה הציבורית בנושאים חברתיים וסביבתיים. הצעת החקיקה המקורית כללה: השקעות משמעותיות בשירותים הניתנים לילדים ולאוכלוסיה המבוגרת; השקעה בטכנולוגיות ירוקות ובמאבק בשינוי האקלים; הפחתה בעלויות תרופות והרחבת הגישה לשירותי בריאות; הקלות מס על המעמד הבינוני והגדלת מס החברות ומס הכנסה ברמות ההכנסה הגבוהות ביותר. ההערכות בקונגרס היו כי עלות החבילה המקורית כ-3 טריליון \$. בעקבות חוסר היכולת



להשיג רוב מתאים להצעה בשני הבתים, מתנהלים דיונים בקונגרס על אפשרויות לאשר חלקים מתוך החבילה הכוללת שעשויים לקבל רוב בשני הבתים (נכון ליוני 2022).

אמריקה תחרותית America Competes

הצעת חקיקה נוספת הנמצאת בדיונים בין שני בתי הקונגרס הינה הצעת החקיקה America Competes אשר מטרתה לעודד את התחרותיות של חברות אמריקאיות דרך עידוד חזרה לייצור בארה"ב וחיזוק יכולות החדשנות והמו"פ. במסגרת הצעה זו מוצע מימון של כ-52 מיליארד דולר לחוק השבבים שאושר בקיץ 2021 הכולל חבילות עידוד ומענקים לתעשיית השבבים והתעשיות הנלוות לה (מכונות יצור שבבים, אריזות ועוד). כמו כן, ההצעה כוללת חיזוק פעילות המו"פ הממשלתי בתחומים נוספים כולל בטכנולוגיות מתקדמות ואנרגיה ירוקה. כאמור, הצעת החוק הזו טרם אושרה בקונגרס ובימים אלו מתנהלים דיונים במטרה להביא לאישורה לפני בחירות האמצע בנובמבר 2022 (נכון ליוני 2022).

תעשיות בולטות/ מאפייני הכלכלה המקומי

נתוני סחר²

שנה	סכום יצוא לעולם במיליארדי דולרים	סכום יבוא מהעולם במיליארדי דולרים	מאזן מסחרי במיליארדי דולרים
2021	1,754	2,831	-1,077
2020	1,431	2,338	-907
2019	1,643	2,502	-859
2018	1,666	2,549	-883
2017	1,547	2,327	-780

² מקור נתוני הסחר הוא מנתוני הסחר האמריקאים כפי שמתפרסמים על ידי מחלקת הסחר הפדרלית האמריקאית.



שותפות הסחר הגדולות לשנת 2021

יצוא

גירעון מסחרי במיליארדי דולרים	אחוז מסך היצוא של ארה"ב	יצוא במיליארדי דולרים	
-50	18%	308	קנדה
-109	16%	276	מקסיקו
-354	9%	151	סין
-60	4%	75	יפן
-29	4%	66	דרום קוריאה

מוצרי היצוא העיקריים של ארה"ב לשנת 2021 הם: נפט ודלקים, מכונות וציוד מכאני, ציוד מחשבים ואלקטרוניקה, רכבים ורכיבי רכבים, מכשירים אופטיים רפואיים וכירורגיים.

יבוא

גירעון מסחרי במיליארדי דולרים	אחוז מסך היבוא של ארה"ב	יבוא במיליארדי דולרים	
-354	18	505	סין
-109	14	385	מקסיקו
-50	13	358	קנדה
-70	5	135	גרמניה
-60	5	135	יפן

מוצרי היבוא העיקריים של ארה"ב לשנת 2021 הם: מכונות וציוד מכאני, ציוד מחשבים ואלקטרוניקה, רכבים ורכיבי רכבים, נפט ודלקים, תרופות.

החברות הגדולות והמרכזיות בארה"ב בשנת 2022 (לפי מדד FORTUNE 500)

1. Walmart-תאגיד אמריקאי רב-לאומי המפעיל רשת של סופרמרקטים, חנויות כלבו, חנויות מכולת. מטה התאגיד בבנטוויל, שבמדינת ארקנסו.
2. Amazon-חברת טכנולוגיה אמריקאית רב לאומית המתמקדת במסחר אלקטרוני, מחשוב ענן, זרימה דיגיטלית ובינה מלאכותית. מטה החברה בסיאטל, שבמדינת וושינגטון.
3. Apple-חברת טכנולוגיה אמריקאית רב לאומית, העוסקת בעיצוב, פיתוח ומכירה של מוצרי צריכה אלקטרוניים, תוכנות מחשב ושירותים מקוונים. מטה החברה בקופרטינו שבמדינת קליפורניה.
4. CVS Health- בית מרקחת קמעונאי אמריקאי שבסיסו בוונסקוט, רוד איילנד.



5. United Health Group-חברת ביטוח בריאות אמריקאית. חברת הביטוח הפרטית הגדולה ביותר בעולם, מטה החברה במינסוטה, שבמדינת מינסוטה.
6. Exxon Mobil- תאגיד נפט וגז רב-לאומי אמריקני שבסיסו באירווינג, טקסס
7. Berkshire Hathaway- קונגלומרט אחזקות רב-לאומי אמריקאי שבסיסו באומהה, שבמדינת נברסקה.
8. Alphabet (חברת האם של Google)- תלכיד טכנולוגי אמריקאי ורב-לאומי, וחברת האם של גוגל ומספר חברות בת. מרכז החברה במאונטיין ויו, קליפורניה.
9. McKesson-חברה אמריקאית המפיצה תרופות ומספקת טכנולוגיית מידע רפואי, ציוד רפואי וכלי ניהול טיפול. מטה החברה באירווינג, טקסס.
10. Amerisource Bergen- חברת תרופות אמריקנית אשר הוקמה על ידי המיזוג של ברגן ברונסוויג ואמריסורס בשנת 2001.

הסכמי סחר ומסגרות כלכליות משמעותיות של ארה"ב עם יתר מדינות העולם

ארה"ב הינה אחת המדינות המייסדות בארגון ה **OECD** וחברה בו החל מספטמבר 1961 .
ארה"ב חברה בארגון ה **WTO** מיום הקמתו בינואר 1995.

לארה"ב יש הסכמי סחר חופשי בתוקף עם 20 מדינות: עומאן, אוסטרליה, אל סלבדור, בחריין, גואטמלה, הונדורס, הרפובליקה הדומיניקנית, ירדן, ישראל, מקסיקו, מרוקו, ניקרגואה, סינגפור, פנמה, פרו, צ'ילה, קולומביה, קוסטה ריקה, קוריאה, קנדה.

הסכם ארה"ב-ב-מקסיקו-קנדה (USMCA) – ההסכם הינו עדכון של ממשל טראמפ להסכם הסחר החופשי של צפון אמריקה (NAFTA) ונכנס לתוקף ביולי 2020. שלוש המדינות חתמו על ההסכם כבר באוקטובר 2018, אך הדמוקרטים אילצו המדינות לנהל משא ומתן מחדש על חלק מהוראות העבודה, הסביבה, התרופות ומנגנון יישוב הסכסוכים לאחר שזכו בשליטה בבית הנבחרים בבחירות האמצע בנובמבר 2018. בשל שינויים אלה, דמוקרטים רבים תמכו בהסכם והוא עבר הן את הבית והן בסנאט ברוב דו-מפלגתי גדול.

הסכם ארה"ב-יפן - בספטמבר 2019, ארצות הברית ויפן חתמו על הסכם "שלב ראשון" שכלל שני מרכיבים: הפחתת מכסים מוגבלת בסקטורים תעשייתיים וחקלאיים מסויימים; והסכם סחר דיגיטלי. ההסכם נכנס לתוקף ב-1.1.2020. משא ומתן על הסכמי סחר חלקיים, מגזריים או מדורגים היה חריגה מהשיטות המקובלות בארה"ב, וזו עסקת הסחר היחידה בארה"ב שהתבצעה תחת מאפיינים אלו. ממשל טראמפ התכוון לנהל משא ומתן על הסכם סחר רחב יותר, אולם הדבר לא התממש. ממשל ביידן לא המשיך במשא ומתן דו-צדדי עם יפן. במקום זאת, יפן הצטרפה למסגרת הפעולה הכלכלית ההודו-פסיפית (IPEF) בהובלת הממשל האמריקאי.

מסגרת כלכלית האינדו-פסיפית (IPEF) – במאי 2022 יזם ממשל ביידן מהלך ליצירת מסגרת כלכלית משותפת יחד עם 12 מדינות במרחב האינדו פסיפי: אוסטרליה, הודו, אינדונזיה, יפן, מלזיה, ניו זילנד, פיליפינים, סינגפור, דרום קוריאה, תאילנד, וייטנאם וברוניי.



תוכן וסוג המסגרת ההסכמית של המסגרת הזו עדיין לא ברורים לחלוטין, אך ברור כי לא מדובר במהלך לגיבוש הסכם אזור סחר חופשי איזורי. ארה"ב הצהירה שוב ושוב כי אין בכוונתה לשלב כרגע בדיונים אלו נושא של הפחתות מכסים שהינן החלק המהותי ביותר בהסכמי אס"ח. מסגרת זו תכלול 4 תחומים:

- סחר – יעסוק בין היתר בהיבטים של סחר וסביבה וסחר ועבודה כמו גם בסחר דיגיטלי.
- שרשרות אספקה
- אנרגיה נקייה, תשתיות והפחתת שימוש ופליטות פחמן.
- מיסי ומדיניות נגד שחיתות

כל מדינה שותפה יכולה להחליט באיזה מהתחומים היא משתתפת. המחוייבות בכל אחד מהתחומים טרם נקבעה.

ארה"ב-האיחוד האירופי – ביוני 2021 ארה"ב וא"א הקימו את מועצת הסחר והטכנולוגיה של ארה"ב-האיחוד האירופי (TTC), הכוללת 10 קבוצות עבודה בנושא: תקני טכנולוגיה; אקלים וטכנולוגיה ירוקה; שרשראות אספקה מאובטחות; טכנולוגיה ושירותי מידע ותקשורת (ICTS); אבטחה ותחרותיות; מדיניות בתחום הדאטא ורגולציה של פלטפורמות טכנולוגיות; שימוש לרעה בטכנולוגיה המאיימת על ביטחון וזכויות האדם; פיקוח יצוא; בחינת השקעות זרות; קידום גישה לעסקים קטנים ובינוניים לטכנולוגיות דיגיטליות ושימוש בהן; ואתגרי הסחר העולמי. בדומה למסגרת ההודו-פסיפית, מועצת הסחר של ארה"ב והאיחוד האירופי לא תכלול נושאי גישה חופשית לסחורות או הפחתת מכסים.

במרץ 2022 ארה"ב והאיחוד האירופי הודיעו כי הגיעו להסכמה עקרונית למסגרת הגנת פרטיות, אותה פסל בית המשפט האירופי לצדק ביולי 2020. יישום הסכם זה יאפשר לחברות לחדש חילופי נתונים אישיים של צרכנים משתי היבשות למטרות מסחריות.

ארה"ב-בריטניה - במהלך ממשל טראמפ ארה"ב ובריטניה הגיעו לשלבים מתקדמים של משא ומתן להסכם סחר חופשי. בריטניה קיוותה לסיים את המשא ומתן ב-2021, אך ממשל ביידן גנז את המגעים. במקום זאת, ב-2022 שתי המדינות השיקו את הדיאלוג בין ארה"ב לבריטניה על עתיד הסחר האטלנטי שיכסה נושאים דומים לאלו שנדונים במסגרת ההודו-פסיפית ובמועצת הסחר והטכנולוגיה של ארה"ב-האיחוד האירופי (אשר פורטו לעיל).

ארה"ב-סין - באוגוסט 2017, נציג הסחר של ארה"ב (USTR) פתח בחקירה בנוגע להליכי סחר סיניים, במסגרת סעיף 301 של חוק הסחר של ארה"ב משנת 1974. חוק זה מעניק ל-USTR סמכות רחבה להגיב למהלכי סחר בלתי הוגנים של מדינות, ובכלל זאת באמצעות הטלת מכסים והגבלות יבוא אחרות. מטרת החקירה לקבוע האם "פעולות, מדיניות ונהלים של ממשלת סין הקשורים להעברות טכנולוגיה, קניין רוחני וחדשנות הם בלתי סבירים או מפלים, מעמיקים או מגבילים את הסחר של ארה"ב". מסקנות החקירה כי שיטות הסחר הסיניות מפלות לרעה עסקים בארה"ב וכי הטלת מכסים תהיה תגובה הולמת.



הטלת מכסים על מוצרים מסין והתגובה הסינית הינם בבסיס מלחמת הסחר בין ארה"ב לסין. נכון לסוף 2019, USTR הטיל מכסים בגובה 362 מיליארד דולר על מוצרים סיניים, בעוד שסין העלתה בתגובה את מכסי היבוא שלה למוצרים אמריקאים לכ-113 מיליארד דולר. שתי המדינות ניהלו משא ומתן ממושך, ובדצמבר 2019 הגיעו להסכם סחר "שלב 1" לפיו ארה"ב תפחית את גובה המכסים, וסין תרכוש כמות מוגברת של תוצרת חקלאית אמריקאית. ההסכם כולל גם נושאים של העברת טכנולוגיה וקניין רוחני. ממשל טראמפ התכוון לנהל משא ומתן על הסכמים מדורגים נוספים עם סין, ועל ביטול ו/או הפחתה של תעריפי סעיף 301 נוספים בתמורה לויתורים סיניים ושינויי מדיניות. משא ומתן זה לא התקיים, וישנו ספק אם סין עמדה בהתחייבויותיה במסגרת השלב הראשון. נכון ליוני 2022, ממשל ביידן ממתין להשלמת עבודת הניתוח האסטרטגי שהוא מבצע בנושא סין, לפני שיחליט אם לשוב ולעסוק במשא ומתן. במקביל, ממשל ביידן שוקל להפחית ו/או לבטל תעריפים מסוימים של סעיף 301 בתקווה להקל על לחצי האינפלציה.

ארה"ב-טאיוואן - טאיוואן קיוותה להצטרף למסגרת ההודו-פסיפית, אך לא נכללה ביוזמה זו. במקום זאת, ארה"ב וטייוואן הסכימו להשיק את היוזמה בילטרלית בנושא סחר של המאה ה-21. פרטי היוזמה טרם פורסמו, אך היא צפויה לכסות תחומים כדוגמת הקלות סחר, נהלי רגולציה, חקלאות, התמודדות עם שחיתות, ארגונים קטנים ובינוניים, סחר דיגיטלי, זכויות עובדים, איכות סביבה, תקנים, מפעלים בבעלות המדינה, ומעורבות ממשלתית בשווקים (אופן שמטה ומעוות את התנהגות השוק). היוזמה לא תכלול הוראות גישה לשוק או הפחתת תעריפים.

ארה"ב – צפון ודרום אמריקה - "האמריקות" – ביוני 2022 הנשיא ביידן הכריז על הקמת "שותפות האמריקות לשגשוג כלכלי" (Americas Partnership for Economic Prosperity (APEP)). מסגרת זו תתמקד בנושאים הבאים: הגדלת השקעות דרך הבנק לפיתוח אמריקה הלטינית, חיזוק שרשרות אספקה, הגדלת השקעות בתשתיות; שמירה ויצירת משרות בתחומי האנרגיה הירוקה והגנה על גיוון ביולוגי; שמירה על סחר העובד בכלל הקיימות ושיוון. כמו במסגרות האחרות שהוקמו בשנה האחרונה עם האיחוד האירופי ובמרחב האינדו פסיפי, אין כוונה לדון במסגרת זו בגישה לשווקים והפחתות מכסים.

התפתחויות מרכזיות בנושאי כלכלה מרכזיים בממשל האמריקאי

בחינת שרשראות האספקה של ארה"ב :

מגפת הקורונה והמשבר הכלכלי שהתלווה לה חשפו רגישויות רבות בשרשרות האספקה במוצרים רבים, אך באופן בולט במיוחד בתעשיית השבבים וצידוד הגנת בריאות אישי (לדוגמה מסיכות פנים). אתגרים אלו יצרו מחסור במוצרים רבים בשוק האמריקאי. מחסור במוצרי בריאות ותרופות שנוצר עקב מדיניות כלכלית סינית בתקופת הקורונה, יצר פגיעה בשירותי הבריאות בחודשים הראשונים של מגיפת הקורונה וסכנה את חייהם של חולים וצוותים רפואיים. בתקופות מסוימות, מחסור בשבבים הפסיק תהליכי ייצור של רכבים בתעשייה האמריקאית.

דוגמאות אלו ועוד הובילו לתפיסה כי בטחונה של הכלכלה האמריקאית מאויים על ידי רגישויות בשרשרות האספקה וכי ספקים זרים ובכללם סין יכולים לנצל את הרגישות הזו לנזקים על הכלכלה והבטחון הלאומי האמריקאי. חששות אלו, אשר שותפים להם שני המחנות הפוליטיים בארה"ב,



חיזקו את עוד יותר את הלך הרוח האמריקאי בעשור האחרון כנגד התלות של הכלכלה האמריקאית בייצור בסין.

בעקבות משברי שרשרות אספקה ומתוך חשש למשברים דומים בלתי צפויים, הורה הנשיא בייזן בפברואר 2021 על המועצה לבחון לאומי (NSC) ועל המועצה הלאומית לכלכלה (NEC) להוביל ניתוח סיכוני שרשרות אספקה וגזירת המלצות לפעולה ב-4 תחומים: שבבים; תרופות וחומרי גלם פעילים לתעשיית התרופות; בטריות; מינרלים ומחצבים נדירים. כמו כן הורה הארגונים להפיק דו"חות ניתוח השפעות לטווח ארוך בתחומי תעשיות בטחוניות, בריאות הציבור, טכנולוגיות תקשורת ומידע, סקטור האנרגיה וסחורות חקלאיות.

חלק ניכר מהמלצות הניתוחים הללו התייחסו להחזרת ייצור בארה"ב ממדינות אחרות ונקיטת צעדים לעידוד החזרת הייצור הזה. בין היתר דרך החמרת הדרישות לייצור מקומי אמריקאי ברכש ממשלתי (Buy America), חיזוק אכיפה של כללי הסחר בארה"ב ושימוש בחקירות נגד הפרות הסחר ההוגן תחת סעיף 232 ואפשרות העלאת מכסים או מכסות במסגרת זו. בנוסף דנים הדו"חות במתן עידוד לייצור מקומי אמריקאי, לדוגמה במסגרות לתמיכות במו"פ ובייצור.

יחד עם זאת, הדו"חות מכירים בכך כי לא ניתן לייצר בארה"ב את כל הרכיבים הדרושים בכל המוצרים ולכן ישנן המלצות לשתוף פעולה עם בעלות ברית של ארה"ב לקרב את הייצור במדינות אלו ולא רק באדמת ארה"ב.

הקונגרס אף הוא החל בעבודת חקיקה למתן מענה לחששות מאתגרי שרשרות אספקה בארה"ב. חקיקת America Competes הנמצאת בשלבי דיונים בין שני בתי הקונגרס, מציעה חבילת מימון לתמיכות בתעשיית השבבים בסך 52 מיליארד דולר להרחבה והגדלת מספר מתקני ייצור השבבים, מכונות לייצור שבבים ותעשייה תומכת נוספת בארה"ב. לקראת סוף 2021 עברה חבילת חקיקה גדולה למימון השקעות בתשתיות ברחבי המדינה אשר מעודדת בתחומים מסויימים רכש של תוצרת אמריקאית במכרזים הממשלתיים שימומנו במסגרת חקיקה זו.

חקירות סחר תחת סעיף 232 (חקירות ביטחון לאומי)

בשנים 2017-2019 ממשל טראמפ ניהל דרך מחלקת המסחר (Department of Commerce) מספר חקירות סחר תחת סעיף 232 בחוק הרחבת הסחר של ארה"ב משנת 1962, המאפשר להטיל מכסים משיקולי ביטחון לאומי. מהלך תקדימי לאחר שנים רבות בהן לא היה שימוש בסעיף זה. החקירות הניבו השתת מכסים על מוצרים שונים, בהם מכס של 25% על פלדה ושל 10% על אלומיניום, שהשפיעה לרעה גם על היצוא הישראלי בסקטורים אלו.

שותפי סחר שונים של ארה"ב הטילו צעדי תגמול בתגובה למכסי סעיף 232. בתקופת ממשל טראמפ, המדינות היחידות שזכו לפטור ממכסים או מכסות אלו היו ארגנטינה, אוסטרליה, ברזיל, קנדה, מכסיקו ודרום קוריא. ממשל בייזן הגיע להסכמות על החרגות נוספות עם האיחוד האירופי, יפן ובריטניה.

המכסים שהוטלו במסגרת סעיף 232 היו שנויים במחלוקת בארצות הברית. בעוד שיצרני פלדה המקומית תומכים בתעריפים, יצרנים אחרים המשתמשים בפלדה גם מיובאת, קבוצות צרכנים, ופוליטיקאים אחרים מתנגדים למכסים. בסוגיית המכסים על אלומיניום התמונה שונה מתחום הפלדה. כאן מרבית השחקנים מתנגדים למכסים, הן תעשיית האלומיניום האמריקאי והן יצרנים



קטנים אינם תומכים בתעריפים על מוצרי אלומיניום. מכסי התגמול הזרים מכוונים בעיקר למגזר החקלאי האמריקאי, המעודד יצרנים חקלאיים ואת נציגי הקונגרס שלהם להתנגד גם כן למכסים.

ממשל ביידן לא הראה סימנים לכך שהוא צפוי לבטל את תעריפי המכס תחת סעיף 232 עבור כלל המדינות.

פיקוח על הייצוא

חוק ההגנה הלאומי השנתי (NDAA H.R. 5515) שנחתם על ידי נשיא ארה"ב באוגוסט 2018 כלל, בין היתר, רפורמה בחוק הפיקוח על הייצוא (ECRA, Export Control Reform Act of 2018) שהתמקדה בעדכון ושיפור תקנות פיקוח על ייצוא טכנולוגיות פורצות דרך.

בין היתר, הרפורמה כללה הנחיה להגדיר מהן "טכנולוגיות פורצות דרך" ו"טכנולוגיות מהותיות" (דו-שימושיות) החיוניות לביטחון הלאומי של ארה"ב וליתרון היחסי הצבאי והמודיעיני שלה. הנחיה זו טרם יושמה במלואה ולא גובשה עדיין רשימה סופית של טכנולוגיות פורצות דרך או של טכנולוגיות מהותיות. עם זאת, מתקיים תהליך בחינה מתמשך של טכנולוגיות אלו, בין היתר תוך דיאלוג עם משטרי פיקוח בני"ל, ובראשם ואסנאר. טכנולוגיות שמתווספות להגדרות הנ"ל נכנסות לרשימת המוצרים הנתונים לפיקוח ייצוא ובתנאים מסוימים מחויבים ברישיון ייצוא. כך לדוגמה הוטלו מגבלות על מכשור לסנתוז חומצות גרעין ועל תכונות המשמשות לכך, ובחודשים האחרונים נבחנות הטלת מגבלות ייצוא על ממשקי מחשב-מח.

בנוסף לעיסוק בטכנולוגיות פורצות דרך, בשנה האחרונה גבר העיסוק בהגבלת הייצוא של טכנולוגיות המשמשות לטובת 'סייבר התקפי', הן מטעמים של ביטחון לאומי אמריקאי והן מטעמים של זכויות אדם ושמירה על פרטיות. כך, בשלהי 2021 הוכללו ארבע חברות זרות, וביניהן שתי חברות ישראליות, ברשימת הישויות שייצוא מארה"ב אליהן נתון לפיקוח. לאחר מכן, במאי 2022 נוספו לרשימת המוצרים הנתונים לפיקוח ייצוא, טכנולוגיות המשמשות בין היתר את תעשיית 'הסייבר ההתקפי'.

בחינת השקעות זרות

חוק ההגנה הלאומי השנתי (NDAA H.R. 5515) שנחתם על ידי נשיא ארה"ב באוגוסט 2018, כלל בתוכו רפורמה בוועדה לפיקוח על השקעות זרות (FIRMA, Foreign Investment Risk Review Modernization Act of 2018) שהרחיבה את סמכות הוועדה לבחינת השקעות זרות בארה"ב (CFIUS - Committee on Foreign Investment in the United States) לקבוע מהן עסקאות אשר מהוות איום לביטחון הלאומי של ארה"ב וכוללת הוראות לשיפורים ביכולות האכיפה של הוועדה לבחינת השקעות זרות בארה"ב. בפברואר 2020 נכנסו לתוקפן התקנות ליישום הרפורמה. בינואר 2022, נכנסו לתוקפם עדכונים אשר מאפשרים הקלות מסוימות בהליך הפיקוח, אשר כעת ניתנות למדינות אוסטרליה, קנדה, ניו-זילנד ובריטניה.

מרבית המקרים בהם עוסקת הוועדה הינם השקעות שביטוין הינו העברת בעלות על עסק אמריקאי לידי גורם זר; השקעות שביטוין מעורבות בטכנולוגיה קריטית, תשתית קריטית או מידע אישי רגיש (כאשר למשקיע יש גישה למידע טכני, חברות בדירקטוריון או זכויות משקיף, או מעורבות בקבלת החלטות מהותיות); עסקאות שבה אדם זר רוכש או שוכר נכסי נדל"ן בסמיכות, בתוך או כחלק



מנמל תעופה או נמלים ימיים, או במרחק מסוים ממתקנים צבאיים או מתקנים ממשלתיים רגישים.

מנתוני דו"ח פעילות CFIUS האחרון עולה כי בשנת 2020 הוגשו שש הצהרות לבחינה מישראל הנוגעות לטכנולוגיות קריטיות (ובסך הכל 13 הצהרות לבחינה בשנים 2018-2020 בתחומים פיננסיים מידע ושירותים, ייצור, כרייה תשתיות ובנייה). חשוב לציין, כי חברות יכולות לפנות בתהליך לא פורמלי לקבלת אינדיקציה על סיכוי קבלת האישור. יתכן וישנן חברות אשר לא הגישו בקשות שהסתמן שלא יאושרו. הוועדה לבחינת השקעות מורכבת מנציגויות של מספר סוכנויות ממשל, ומובלת על ידי מחלקת האוצר האמריקאית.

סנקציות למול רוסיה (ובלארוס)

בתגובה ללחימה בין רוסיה ואוקראינה מנהלת ארה"ב מערכה כלכלית בינלאומית אל מול רוסיה ובלארוס. מרכיב מרכזי במערכה זה הוא סנקציות על ביצוע טרנסאקציות פיננסיות לצד מגבלות על יצוא מוצרים לרוסיה. הטלת הסנקציות מבוצעת על ידי מחלקת האוצר האמריקאית. הסנקציות הינן סדרת צעדים שנועדו לפגוע גם במאמצים הצבאיים של רוסיה וגם בנכונותה להמשיך בלחימה, ואינן בגדר אמברגו כלכלי על רוסיה. סוג הסנקציות ואופן הפעלתן מאפשר מיקוד בסקטורים נבחרים בכלכלה ובהנהגה הרוסית וכן התאמה של הסנקציות לצרכים משתנים (לדוגמה: החמרת הצעדים, הרחבת תכולה, או הקלה והחרגה בתחומים מסוימים). בחודשים האחרונים מופעלים מספר סוגים של סנקציות, חלקן באופן של הרחבת תכולה של סנקציות קודמות, וחלקן מסוג חדש. כך לדוגמה, מנגנוני הסנקציות כוללים הוספת ישויות (לדוגמה אישים, ארגונים, חברות, כלי תחבורה) לרשימת ה-SDN (U.S. Specially Designated Nationals List) שכל היבט של עסקה מולם אסורה עבור אדם הכפוף לסמכות השיפוט של ארה"ב; הוספת ישויות לרשימת ה-CAPTA (Correspondent Account or Payable-Through Account) שאוסרת על מוסדות פיננסיים אמריקאים לפתוח או לנהל חשבונות מתכתבים או חשבונות לתשלום עבור, או מטעם, מוסדות פיננסיים זרים הנכללים ברשימה; הטלת מגבלות על החוב הרוסי; והטלת איסור על ייבוא מוצרי דלק מרוסיה לארה"ב ועל השקעות במגזר האנרגיה הרוסי.

פיקוח ייצוא ככלי במערכה הכלכלית למול רוסיה

לצד הסנקציות הפיננסיות שארה"ב ומדינות נוספות מפעילות לאחרונה כנגד רוסיה ובלארוס, ארה"ב מקדמת מהלכי פיקוח ייצוא לצמצום הייצוא לרוסיה, ולהגבלת היכולת של רוסיה לצרוך סחורות ומוצרים מסוגים מסוימים. חלק מהמהלכים נוגעים למוצרים וטכנולוגיות המיוצרים בארה"ב (ובמדינות אחרות שהטילו מצדן מגבלות דומות), וחלקם נוגעים לסחורות ומוצרים המיוצרים על ידי טכנולוגיות אמריקאיות ללא קשר למיקום הגאוגרפי בהם יוצרו. בדומה לסנקציות, גם כלי פיקוח הייצוא מופעלים באופן שמאפשר מיקוד בסקטורים נבחרים בכלכלה ובהנהגה הרוסית, ובאופן שמאפשר להתאים אותם לצרכים משתנים (כדוגמת אסקלציה, הרחבת תכולה, או הקלה והחרגה בתחומים מסוימים).

בין היתר, הורחבו דרישות הרישוי עבור מוצרים המצוינים ברשימת בקרת המסחר (גם בקטגוריות עבורן לא נדרש רישוי בעבר), והורחבה רשימת הגורמים אשר ייצוא אליהם דרוש רישוי (בין היתר משתמשי קצה צבאיים, וכן סקטורים מתחום האנרגיה), וכן הוספו מגבלות לייצוא מוצרי מותרות.



מחלקת המסחר הצהירה כי בחינת הבקשות לרישיון ייצוא לרוסיה ובלארוס יבחנו על ידה תחת מדיניות מחמירה של דחייה.

בנוסף, נכנסו לתוקפם כללי פיקוח ייצוא חדשניים למול רוסיה ובלארוס העוסקים בדרישות רישוי לייצוא מוצרים שיוצרו מחוץ לארה"ב באמצעות טכנולוגיה אמריקאית. מטרתם של הכללים החדשים הינה להגביל ייצוא לרוסיה ובלארוס של מוצרים שיוצרו עם טכנולוגיה או רכיבים אמריקאים גם כאשר לא יוצרו על אדמת ארה"ב. כללים אלו מכפיפים, במקרים מסוימים,³ פריטים מתוצרת שאיננה אמריקאית, ובכלל זאת פריטים המיוצרים בישראל, לתקנות מינהל הייצוא האמריקאי ולעמידה בקבלת רישיון ייצוא (בקשות לקבלת רישיון ייבחנו תחת מדיניות של דחייה). השימוש בכלי פיקוח ייצוא מול רוסיה מובל ע"י ארה"ב ובתיאום עם 37 מדינות נוספות שהביעו נכונות לאמץ מדיניות וכללים דומים (ולכן גם פטורות מעמידה בדרישות הרישוי החדשות עבור מוצרים המיוצרים בשטחן ע"י טכנולוגיות או ציוד אמריקאים; ישראל לא נמנית עם מדינות אלו). פעילות פיקוח הייצוא בארה"ב מובלת על ידי הלשכה לתעשייה וביטחון (BIS) במחלקת המסחר האמריקאית.

אשרת ויזה E2 למשקיעים אמריקאים בישראל ולמשקיעים ישראלים בארה"ב

בשנת 2012 חתם נשיא ארה"ב על חוק, אשר הוסיף את ישראל לרשימת המדינות, שאזרחיהן זכאים להנפיק אשרות משקיעים בשם E2 Investor Visa, במסגרת הסדר הדדי בין המדינות. בהסדר ההדדי נקבע כי אזרחים ומחזיקי דרכון, אמריקאים וישראלים, יהיו זכאים להגיש בקשות לאשרת משקיע מסוג E2. לפיכך, אזרחי ישראל/ארה"ב או מחזיקי דרכון בתוקף ועובדים מטעמם, שהם מנהלים בכירים או עובדים מומחים, יהיו זכאים לשהות ולעבוד זמנית בישראל/ארה"ב לצורך ניהול ופיתוח של מיזם עסקי. ההסכם נכנס לתוקף ב-1 במאי 2019. המעוניינים בהגשת בקשה לאשרת הנ"ל לארה"ב מופנים לעיין בתשומת לב ברשימת הדרישות המפורטת באתר האינטרנט של שגרירות ארה"ב בירושלים. יש למלא את הבקשה בקפדנות ולעקוב אחר השלבים הנדרשים.

יחסי סחר ישראל – ארה"ב

ארה"ב היא שותפת הסחר הגדולה ביותר של ישראל. הסחר ההדדי בין המדינות מהווה מעל 25% מהסחר הבינלאומי של ישראל והתעשייה הישראלית חוזרת ומצביעה על שוק זה כחשוב ביותר עבורה. בהתאם מפעיל משרד הכלכלה נספחויות מסחריות בארה"ב: וושינגטון, ניו-יורק, סן-

³ (1) כלל לפיקוח על מוצר-ישיר-זר (Russia/Belarus Foreign Direct Product Rule, FDP Rule) - פריטים המצוינים ברשימת בקרת המסחר (Commerce Control List, CCL): (א) המיוצרים ע"י טכנולוגיה, תוכנה או ציוד אמריקאים המצוינים תחת קטגוריות 9-3 ברשימה בקרת המסחר, או (ב) המיוצרים על ידי מפעלים או ציוד מהותי שהם עצמם, המפעלים או הציוד, תוצר של ציוד, תוכנות או טכנולוגיות שמקורם בארה"ב ומצוינות תחת קטגוריות 9-3 ברשימה בקרת המסחר. כלל זה חל על מוצרים מתוצרת חוץ המיועדים לרוסיה או על פריטים המיועדים לשילוב במוצרים המיועדים לרוסיה וכלולים ברשימת בקרת המסחר (CCL). (2) כלל לפיקוח על מוצר-ישיר-זר למשתמשי קצה צבאיים (Russia/Belarus Military End-User Foreign Direct Product Rule, MEU-FDP Rule) לפיו פריטים מכל סוג (גם אם הפריט עצמו לא נכלל ברשימת בקרת המסחר): (א) המיוצרים מטכנולוגיה, תוכנה או ציוד המתוארים ברשימת בקרת המסחר (CCL); קטגוריות 9-0, או (ב) המיוצרים על ידי מפעלים או ציוד מהותי שהם עצמם, המפעלים או הציוד, תוצר של ציוד, תוכנות או טכנולוגיות שמקורם בארה"ב ומצוינות תחת קטגוריות 9-0 ברשימה בקרת המסחר (3) פריטים שתכולתם כוללת למעלה מ-25% של רכיבים מתוצרת אמריקאית המסווגים ברשימת בקרת המסחר (CCL) בקטגוריה 'נגד-טרור' (Anti-Terrorism, AT) כאשר יעדם הינו רוסיה ובלארוס.



פרנסיסקו ויוסטון. מערך זה פעיל מאוד במגוון רחב של תחומים כגון: היי-טק, מדעי חיים, מים, אנרגיה, רכב ועוד. בנוסף, הנספחויות עובדות מול רשויות ממשל, מהרמה הפדרלית, המנוהלת על ידי הנספחות בווינגטון, דרך רמת המדינה (State) ועד לשת"פ עם רשויות מוניציפליות לבניית תשתית וכלים יעודים במטרה לעודד שת"פ בין חברות ישראליות ואמריקאיות.

הסחר של ישראל עם ארה"ב מתנהל במסגרת ההסכם לאזור סחר חופשי (הסכם אס"ח) שנחתם בין המדינות ב-1985. זהו הסכם האס"ח הראשון שארה"ב חתמה עם מדינה כלשהי וההסכם השני שישראל חתמה לאחר ההסכם עם האיחוד האירופי מ-1975. אף שההסכם נחשב למיושן בנוסחיו ובתחולה שלו לעומת ההסכמים שנחתמים כיום – הוא פועל היטב ומשרת מצוין את היצוא הישראלי. במסגרת ההסכם מתקיימים דיונים סדירים בין המדינות תחת המסגרת של "ועדה מעורבת" אשר יכולה לדון בכל נושאי הסחר וליזום שינויים להסכם.

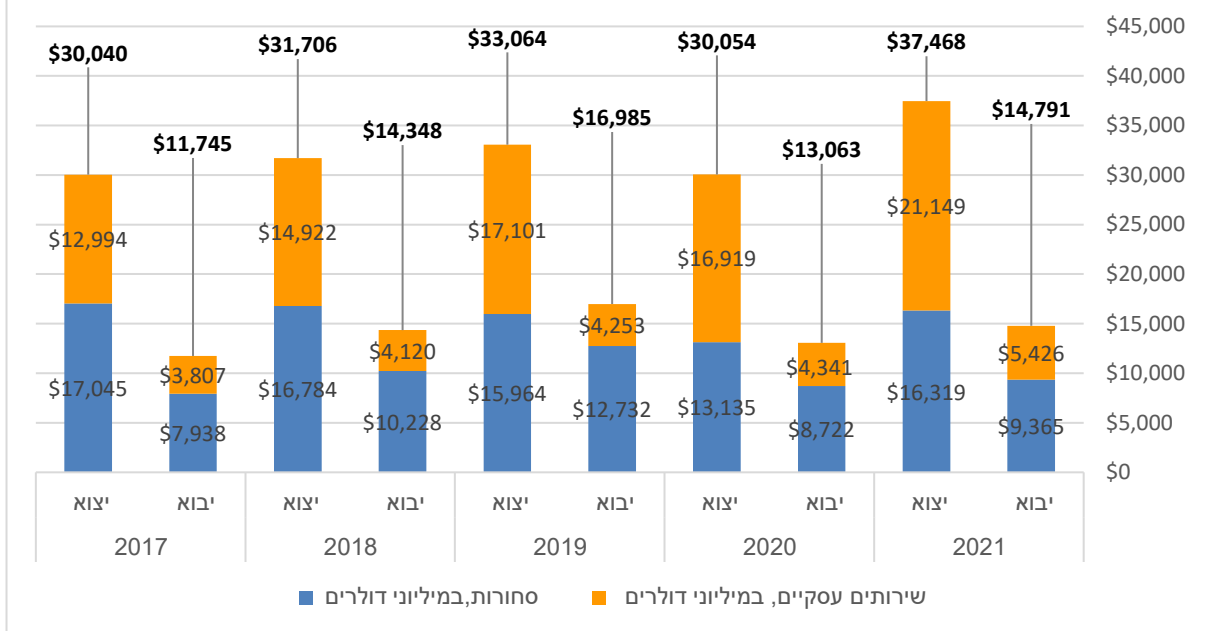
משרד הכלכלה שמר עד כה בהצלחה על דיאלוג מקצועי, נקי מנושאים פוליטיים, עם רשויות הממשל האמריקאי העוסקות בסחר.

סחר בסחורות ושירותים עסקיים בין ישראל לארה"ב - במיליוני דולרים (כולל יהלומים)

2017		2018		2019		2020		2021		
יצוא	יבוא	יצוא	יבוא	יצוא	יבוא	יצוא	יבוא	יצוא	יבוא	
\$17,045	\$7,938	\$16,784	\$10,228	\$15,964	\$12,732	\$13,135	\$8,722	\$16,319	\$9,365	סחורות, במיליוני דולרים
\$12,994	\$3,807	\$14,922	\$4,120	\$17,101	\$4,253	\$16,919	\$4,341	\$21,149	\$5,426	שירותים עסקיים, במיליוני דולרים
\$30,040	\$11,745	\$31,706	\$14,348	\$33,064	\$16,985	\$30,054	\$13,063	\$37,468	\$14,791	סה"כ סחורות ושירותים עסקיים, במיליוני דולרים
29.69%	13.97%	29.63%	15.46%	30.31%	18.19%	28.69%	15.11%	30.91%	13.18%	אחוז מתוך סה"כ יצוא/יבוא

• נתוני יצוא ויבוא השירותים לשנת 2021 מבוססי הערכה.

סך הסחר בסחורות ושירותים עסקיים, במיליוני דולרים

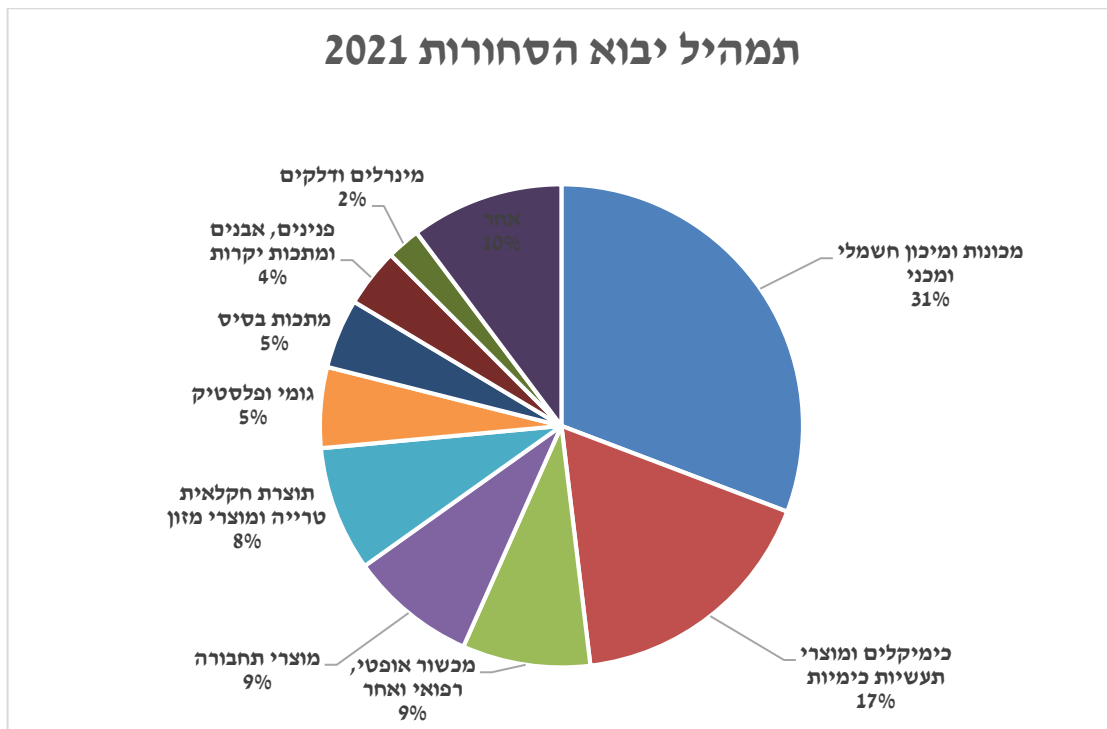
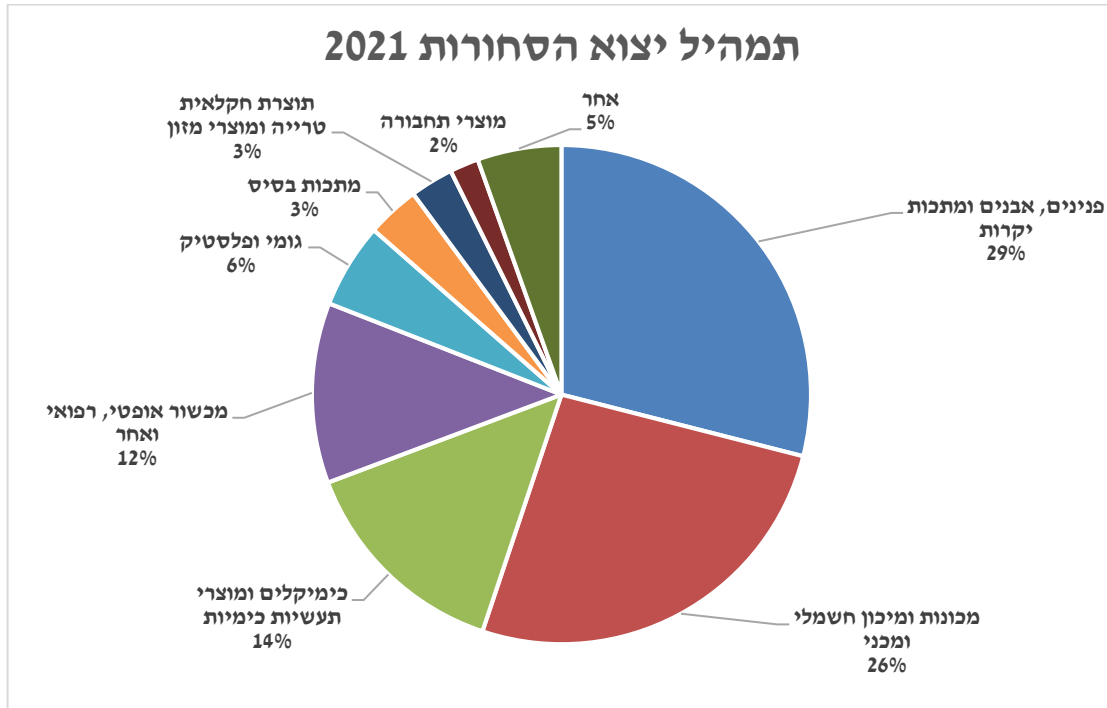


הירידה בייצוא הישראלי בין השנים 2017 ל-2021 נבעה בעיקר מירידה בייצוא התרופות (אשר ככל הנראה נבעה מהעברת ייצור תרופות על ידי חברות ישראליות לארה"ב) ומתנה על ידי גידול בייצוא מוצרי וציוד אלקטרוניקה.

היבוא לישראל מארה"ב נותר יציב בשנים 2017-2021 מלבד קפיצה משמעותית בשנת 2019 שנבעה מיבוא גבוה של אלקטרוניקה, מכונות ומטוסים וחלקי מטוסים בשנה זו.



סקטורים עיקריים





הסכמי סחר הזדדיים בין ישראל וארה"ב:

שם ההסכם	שנת חתימה על ההסכם	האם ההסכם בתוקף?
הסכם הסחר החופשי (FTA)	1985	כן
הסכם חקלאי (ATAP)	2004	כן

הסכמי סחר בילטרליים בין ישראל לארה"ב:

הסכם אזור סחר חופשי (אס"ח): הסכם הסחר החופשי של ארה"ב וישראל נכנס לתוקפו בשנת 1985 והוא מכסה את כל מוצרי התעשייה ומעניק הטבות שונות בתחום החקלאות. ההסכם היה הראשון בעולם שכלל גם סחר בשירותים והשקעות, גם אם באופן מקוצר ביחס למקובל בהסכמי סחר כיום. זה היה הסכם הסחר החופשי הראשון של ארצות הברית והוא קיבל תמיכה נרחבת, דו מפלגתית, מן הקונגרס. ארה"ב וישראל ניהלו משא ומתן על הסכם ארה"ב-ישראל בנושא סחר במוצרים חקלאיים (ATAP) ב-1996 ועדכנו אותו ב-2004. זהו הסכם זמני, שתוכן במקור לפוג בחודש דצמבר 2008, אך הוארך כל שנה מאז. ההסכם הנוכחי בתוקף עד ה-31 בדצמבר, 2020. ארה"ב וישראל קיימו את סבב המו"מ הראשון להחלפת הסכם ATAP בהסכם קבע בנובמבר 2018, וסבב נוסף במרץ 2019.

הקרן הבינלאומית למחקר ולפיתוח בין לאומי (BIRD): הוקמה על ידי ממשלות ארה"ב וישראל בשנת 1977 במטרה לקדם ולתמוך במו"פ תעשייתי לתועלת הדדית של שתי המדינות. קרן בירד מציעה מענקים מותנים לפרויקטי פיתוח משותפים על בסיס שיתוף סיכונים. כל זוג חברות, אחת ישראלית ואחת בארה"ב, רשאי להגיש בקשות משותפות כל עוד הן יכולות להדגים את היכולות והתשתיות המשולבות כדי להגדיר, לפתח, לייצר, למכור ולתמוך במוצר חדשני המבוסס על מו"פ תעשייתי. הקרן מממנת עד כ-50% מעלויות הפיתוח של הפרויקט בעלות של עד מיליון דולר עבור כל פרויקט. עד כה, BIRD אישרה יותר מ-980 פרויקטים בהשקעה של 354 מיליון דולר. המכירות המצטברות של מוצרים שפותחו באמצעות פרויקטים של BIRD עולים על 10 מיליארד דולר.

הקרן הבינלאומית למחקר ופיתוח חקלאי (BARD): הוקמה על ידי ממשלות ארה"ב וישראל ב-1979 כדי לקדם ולתמוך במחקרים הזדדיים, מועילים, אסטרטגיים ויישומיים בתחום החקלאות. רוב הפרויקטים של BARD מתמקדים בהגדלת התפוקה החקלאית, בעיקר באקלים חם ויבש, ומדגישים את בריאות הצומח ובעלי החיים, איכות המזון והבטיחות וסוגיות סביבתיות. עד כה, מימנה BARD למעלה מ-1,300 פרויקטים והשקיעה יותר מ-300 מיליון דולר.

תובנות נספחת – וושינגטון:

הפעילות בנספחות הכלכלית מסחרית בווינגטון נוגעת להיבטים כלכליים ומסחריים רבים של שתוף הפעולה והיחסים הכלכליים בין ישראל וארה"ב.



הנספחות פועלת במספר מישורים המפורטים להלן כאשר ההישגים הממלאים אותי בגאווה הם היכולת לשלב בין הנושאים השונים שתחת אחריותנו, לטובת שגשוג החברות הישראליות והכלכלה הישראלית.

ראשית, אנו בנספחות בושינגטון אמונים על הוצאתה לפועל של מדיניות הסחר של מדינת ישראל אל מול הממשל הפדרלי של ארה"ב, ובתוך כך אנו עובדים מול ה- USTR (נציג הסחר של ארה"ב), ה- DOC (מחלקת המסחר), ומשרדים נוספים כמו USDA (חקלאות), EPA (סביבה), HHS (בריאות), FDA (מינהל התרופות והמזון) ועוד. בנוסף, מקיימים קשרים עם תתי-ועדות הסחר של הקונגרס (בבית הנבחרים ובסנאט) בנושאים השונים שעל סדר היום, ועם המועצה הלאומית לכלכלה בבית הלבן.

הנספחות עוקבת אחר שינויי רגולציה שמוביל הממשל האמריקאי העשויים להשפיע על פעילותן של חברות ישראליות בארה"ב או של חברות אמריקאיות בישראל, בתחום הסחר (בטובין או בשירותים) וההשקעות. הנספחות מביאה חדשות אלו לידיעת התעשייה והארגונים הרלוונטיים בארץ, ופועלת אל מול הגופים הרלוונטיים בושינגטון כדי להשפיע על עיצוב הרגולציה היכן שהדבר מתאפשר. הנספחות אף מסייעת לחברות באופן קונקרטי במבוכי הרגולציה.

במטרה לסייע לחברות ישראליות בפיתוח עסקי בשוק האמריקאי, הנספחות מסייעת לחברות ישראליות המעוניינות לפעול בושינגטון הבירה ובמדינות הסמוכות לה: מרילנד, וירג'יניה, מערב וירג'יניה, צפון קרוליינה, דלוואר ומספר מדינות בדרום ארה"ב: קנטקי, מיסיסיפי, אלבמה, טנסי. בדגש על תחומי הגנת סייבר, אבטחה, מים, בריאות וחקלאות – בסחר בטובין ובשירותים, בהשקעות ובשת"פ במו"פ.

הנספחות אמונה גם על הקשרים הכלכליים עם המוסדות הפיננסיים העוסקים בפיתוח בינ"ל אשר מושבם בושינגטון הבירה, כגון הבנק העולמי (WB) והבנק הבין-אמריקאי לפיתוח (IDB). זאת מתוך מטרה להנגיש את הכלים של המוסדות הללו לתעשייה הישראלית ולהגביר את המודעות וההכרות עם היכולות הישראליות בתחומים בהם ישראל נחשבת למובילה עולמית (מים וסייבר הן שתי דוגמאות מפתח). לצורך ביצוע מטרות אלו, הנספחות עובדת באופן הדוק עם נציגי ישראל לוועד המנהל של הבנקים.